

Ensenyament de llengües (21532)

Titulació/estudi: Grau en Llengües Aplicades

Curs: tercer

Trimestre: tercer

Nombre de crèdits ECTS: 4

Hores de dedicació de l'estudiant: 100

Tipus d'assignatura: Optativa

Professors/s GG: Daniel Cassany

Llengua de docència: Català

1. Presentació de l'assignatura

Ensenyament de llengües té un caràcter propedèutic i general perquè és la primera assignatura del perfil formatiu optatiu de "Llengües en Entorns Educatius". D'una banda, recupera i sistematitza la introducció empírica que els estudiants van cursar a primer curs, en l'assignatura obligatòria d'*Estudi de Casos: Llengües i Educació*; de l'altra, prepara el terreny per a les assignatures més especialitzades del mateix perfil optatiu que es poden cursar a 4t curs (*Materials didàctics de Llengües, Currículum i Avaluació de Llengües i Adquisició de Llengües*).

L'assignatura explora els elements lingüístics, psicològics i pedagògics més rellevants implicats en l'ensenyament formal de llengües, com l'anàlisi de necessitats lingüístiques, l'elaboració de currículums, programes i objectius d'aprenentatge, l'anàlisi i utilització de materials didàctics, la planificació de classes, l'avaluació de llengües o la interacció entre docent i aprenent. Bona part del treball de l'assignatura es basa en la recuperació i l'anàlisi de l'experiència personal d'aprenentatge de diverses llengües maternes i estrangeres, que han realitzat els estudiants al llarg de la seva vida, a partir d'un bloc personal, que s'elaborarà durant el curs i que es comentarà amb els companys. També s'elaborarà una wiki en petits grups sobre un tema específic de l'ensenyament de llengües, que triarà l'estudiant i que el docent assessorarà (les llengües que aporten els immigrants, l'aprenentatge integrat de continguts i llengües estrangeres, ensenyar anglès a la comunitat sorda, etc.).

2. Competències que s'han d'assolir

D'entre el conjunt de competències que s'assoliran en acabar el grau, en aquesta assignatura es treballen les següents, generals (G) i específiques (E), concretades en forma de resultats d'aprenentatge:

G.1. Capacitat d'anàlisi i síntesi:

- Analitzar críticament materials i propostes didàctiques diverses.
- Redactar un assaig a partir de la lectura d'obres de referència.

G.3. Raonament crític:

- Justificar de forma fonamentada decisions didàctiques.
 - Redactar un assaig a partir de la lectura d'obres de referència.
- G.10. Comunicació oral i escrita en llengües pròpies i estrangeres:
- Redactar en LM informes crítics sobre temes relacionats amb l'ensenyament / aprenentatge de llengües.
 - Fer presentacions orals (discurs acadèmic) en LM.
 - Participar en discussions i debats, i en fòrums virtuals.
- G.19. Motivació per la qualitat:
- Presentar de forma acurada les activitats avaluable.
 - Respectar els terminis de lliurament de les tasques.
- E.5. Coneixements especialitzats en un o més àmbits temàtics:
- Comparar els diferents enfocaments d'ensenyament de les llengües i la seva relació amb les teories lingüístiques i psicolingüístiques.
 - Identificar els elements que intervenen en el disseny i avaluació d'accions formatives.
 - Comprendre els fonaments psicològics i lingüístics de l'adquisició de llengües.

3. Continguts

- **Àmbits i conceptes bàsics.** Llengua materna/estrangera, L1/L2, bilingüisme/plurilingüisme; parla/escriptura/alfabetisme; el component cultural. L'aprenent: nens, adults i discapacitats; adquisició/aprenentatge; formal/no formal/informal; educació continuada; institucions i polítiques educatives, aspectes històrics i socioculturals; gremis professionals. La recerca: àmbits, projectes, revistes i congressos.
- **Teories lingüístiques i ensenyament de llengües.** Gramàtica tradicional, estructuralisme, generativisme, lingüística del text, anàlisi del discurs, lingüística cognitiva, etc. Psicolingüística y sociolingüística. Components: destreses receptives i productives, orals i escrites; pronunciació, lèxic, gramàtica i cultura.
- **Teories psicològiques i aprenentatge de llengües.** Conductisme, cognitivisme, humanisme, constructivisme i construccionisme, socioconstructivisme. Piaget i Vigotski.
- **Metodologies.** Mètodes: directe, traducció, estructuro-global, nocional-funcional, enfocaments comunicatius, propostes humanistes (*Silent way*, *Community Language Learning*, *Suggestopedia*), enfocament lèxic, enfocament per tasques, l'aprenentatge cooperatiu. L'autonomia i la formació de l'aprenent.
- **Curriculums.** Marc Europeu Comú de Referència. Conceptes principals i enfocament. Nivells de domini, grau d'especificació. Tasques. Descriptors *I can do*. Portfoli Europeu de les Llengües.
- **Planificació de classe.** Presentació d'ítems, pràctiques mecàniques, tancades i comunicatives. Projectes i tasques d'aprenentatge. L'observació de l'aula com a tècnica de formació i recerca.
- **Tasques d'aprenentatge.** Criteris: habilitat, model de llengua, model de cultura, interacció, materials, temps, objectiu específic, criteris de correcció, tipus de tasca, etc. Llibres de text i materials d'aprenentatge.
- **Avaluació.** Conceptes: final i continuada; quantitativa i qualitativa; formativa i sumativa; diagnòstica, d'adscripció, de competència o nivell; normativa, ipsativa (autoreferencial) i criterial. Ensenyament, aprenentatge i avaluació. Validesa i fiabilitat. Tests directes i indirectes.

- **TIC i ensenyament de llengües.** L'aprenentatge presencial, semipresencial i en línia. Entorns Virtuals d'aprenentatge: *Moodle*. Espais Virtuals d'Aprenentatge. Web 2.0 i gèneres digitals: webs, fòrums, blocs, xats i wikis.

4. Avaluació

Ordinària

L'assignatura s'avaluarà sobre 100 punts amb aquests instruments:

1. **Bloc** (40 punts) individual reflexionant sobre la història personal com a aprenent de llengües, els mètodes seguits, les classes viscudes, els materials usats, les proves i les tasques d'aprenentatge. Hi haurà pautes setmanals per fer cada entrada i s'organitzaran comunitats de blocaires, per llegir i comentar els blocs dels companys. A final de trimestre hi haurà un concurs per als tres millors blocs, votat pels mateixos estudiants, el resultat del qual se sabrà el darrer dia de classe.
2. **Wiki** (40 punts) en grups de tres estudiants per explorar un determinat àmbit de l'ensenyament d'idiomes: cal escollir una llengua (català, castellà, anglès, francès, alemany, etc.) i un àmbit (nens, secundària, adults; llengua general, finalitats específiques, aprenentatge en línia, etc.) i desenvolupar una wiki informativa per a interessats. Hi haurà pautes bisetmanals per fer-la. La wiki es presentarà formalment en una sessió oral, en què hi haurà avaluació dels companys *in situ*.
3. **Fòrums i xats** (20 punts). Participació productiva i receptiva en els fòrums i chats del curs per resoldre diverses tasques de comentari de lectures, intercanvi de materials didàctics, etc. Hi haurà lectures breus per fer i fòrums de discussió presencials i en línia.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir com a mínim 60 punts.

Extraordinària

S'usaran els mateixos procediments que en l'avaluació ordinària, adaptats a la nova situació de setembre (sense classes, amb pocs companys, etc.). Els treballs i les notes parcials de juny es guardaran fins a setembre, de manera que l'estudiant només haurà de completar el que no hagi fet durant el curs.

5. Metodologia: activitats formatives

En línies generals, l'activitat formativa tindrà aquesta estructura:

- Classes magistrals: 15%, amb exposicions i tasques breus d'equip.
- Seminaris: 10%, amb tasques de debat i discussió estudiant-estudiant i estudiant-professor.
- Tutories presencials i en línia: 5-10%, individuals i en grup.
- Treball en grup: 15-20%, treball amb la wiki, fora de classe i a classe.
- Treball individual: 25-30%, amb el bloc.
- Estudi personal: 20-25%, lectures, bloc i participació en fòrums.

6. Bibliografia bàsica de l'assignatura

CAMPS, ANNA, coord. (2011) *Didàctica de la llengua catalana i la literatura*. Barcelona: Graó. Volum 1, 2 i 3.

- CASSANY, Daniel; LUNA, Marta i Glòria SANZ. (1993) *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó. Versió castellana: *Enseñar lengua*. Barcelona: Graó. 1995.
- COUNCIL OF EUROPA. (2001) *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge University Press. Versió castellana: *Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación*. Madrid: Instituto Cervantes, MECED i Anaya. 2002. Versió catalana: *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Govern de les Illes Balears i Govern d'Andorra. 2003.
- MENDOZA FILLOLA, Antonio ed. (1998) *Conceptos clave en didáctica de la lengua y la literatura*. Barcelona: SEDLL, Horsoni, Universitat de Barcelona.
- MUÑOZ, Carmen. (2002) *Aprender idiomas*. Barcelona: Paidós.
- RICHARDS, Jack C.; PLATT, John i Heidi PLATT. (1992) *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. Longman. 2ª edició. Versió castellana: *Diccionario de lingüística aplicada y enseñanza de lenguas*. Barcelona: Ariel Referencia. 1997. Traducció: Carmen Muñoz Lahoz i Carmen Pérez Vidal.
- RICHARDS, Jack. C. i Theodore S. RODGERS. (2001) *Approaches and Methods in Language Teaching*. CUP. 2a edició actualitzada. Versió castellana: *Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas*. Madrid: Cambridge University Press. Traducció: Álvaro García y Josep M. Mas.
- RUIZ BIKANDI, Uri ed. (2000) *Didáctica de la segunda lengua en educación infantil y primaria*. Madrid: Síntesis.
- RUIZ BIKANDI, Uri coord. (2011) *Didáctica de la lengua castellana y la literatura*. Barcelona: Graó. Volums 1, 2 i 3.
- WILLIAMS, M. i R. L. BURDEN. (1999, data versió espanyola) *Psicología para profesores de idiomas. Enfoque del constructivismo social*. Madrid: Cambridge Universtiy Press. 1999.